

СЕДЛЕЦЬКИЙ Іван Дмитрович (13(26). 06. 1907, с. Чернятин Літинського пов. Подільської губ., нині Жмеринського р-ну Вінницької обл. — 24. 11. 1974, м. Керч, нині АР Крим) — геолог, мінералог. Доктор геолого-мінералогічних наук (1942), професор (1944). Закінчив Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут (нині Хмельницька обл., 1931). У 1936—44 — один із організаторів і завідувач рентгенографічної лабораторії з вивчення дисперсних мінеральних ґрунтів і глин Інституту ґрунту АН СРСР (Москва); водночас від 1943 — професор кафедри ґрунтознавства Московського гідромеліоративного інституту; 1944—46 — ректор, завідувач кафедри мінералогії і кристалографії Уральського університету (м. Свердловськ, нині Єкатеринбург); 1946—53 — завідувач кафедри мінералогії і петрографії Ростовського університету (обидва — РФ); 1953—55 — завідувач, 1955—60 — професор кафедри мінералогії та геохімії Київського університету; 1961—62 — професор кафедри мінералогії Воронежського університету (РФ). Вивчав геохімію та склад колоїдно-дисперсних мінералів глини і

лесоподібних суглинків. Засновник наукового напрямку — колоїдно-дисперсна мінералогія. Зробив значний внесок у пізнання генезису ґрунту різного складу; відкрив структурний зв'язок у ряді лігніт — гумінові кислоти — буре вугілля — антрацит — графіт; описав і встановив хімічну формулу нового мінерального виду (гедройцит). Пр.: К вопросу о качественном состоянии поверхности почвенных коллоидных частиц в связи с кислотностью почв // Природа. 1934. № 5; Строение и свойства гуминовой кислоты. Москва; Ленинград, 1937; Почвенная рентгенография. Москва; Ленинград, 1939; Рентгенографические таблицы для определения коллоидных минералов почв. Москва; Ленинград, 1941; Коллоидно-дисперсная минералогия. Москва, 1945.

Рекомендована література

1. К 100-летию Ивана Дмитриевича Седлецкого // Литология и полезные ископаемые. 2008. Вып. 1.

Д. Є. Макаренко

Бібліографічний опис:

Седлецький Іван Дмитрович / Д. Є. Макаренко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-883469>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).